

Важливим інструментом стає навчання персоналу, внутрішні комунікації та мотиваційні програми, що підтримують етичні стандарти поведінки.

Інтеграція комплаєнс-процедур у систему стратегічного контролінгу дозволяє поєднати моніторинг фінансових, операційних і поведінкових ризиків. Такий підхід формує єдину систему антикризового управління, підвищує адаптивність підприємства до зовнішніх викликів і зміцнює його конкурентоспроможність.

Антикорупційний комплаєнс виступає стратегічним інструментом забезпечення економічної безпеки та корпоративної стійкості підприємства. Його ефективне функціонування вимагає поєднання механізмів стратегічного контролінгу, внутрішнього аудиту та етичного лідерства. У майбутньому саме системний антикорупційний підхід стане основою довгострокової ефективності й соціальної легітимності бізнесу.

Література:

1. Вінчук М.В., Нагірна О.В. Роль інвестиційного контролінгу, корпоративної культури та публік рілейшнз у забезпеченні стратегічної стійкості, інвестиційної привабливості та соціально-економічної безпеки підприємств ІТ-сфери. *Агросвіт*. 2025. № 14. С. 131–136. URL: DOI: 10.32702/2306-6792.2025.14.131.

Галат А. В.

здобувачка вищої освіти на першому (бакалаврському) рівні,
спеціальність 076 «Підприємництво та торгівля»,
ОПП «Підприємництво та торгівля», гр. ТБ-23-1

Немченко Т.А.

канд. екон. наук, доцент
Центральноукраїнський національний технічний університет
м. Кропивницький, Україна

ГЛОБАЛЬНІ СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНІ НАСЛІДКИ ЦИФРОВОЇ ТРАНСФОРМАЦІЇ

Цифрова трансформація сьогодні визначає нову парадигму розвитку світової економіки, формуючи цифрову інфраструктуру, що перетворює способи виробництва, управління, комунікації та суспільної взаємодії. Вона є не лише технологічним процесом, а й соціально-економічним явищем, яке глибоко впливає на структуру ринку праці, систему освіти, державне управління та рівень життя населення.

В Україні процеси цифрової трансформації набули системного характеру та стали одним із пріоритетів державної політики. Міністерство цифрової трансформації України створило унікальну інституційну модель координації цифрових змін через систему керівників цифрової трансформації (Chief Digital Transformation Officers — CDTO) у кожній обласній адміністрації. Для оцінки результативності цифрової політики на місцях впроваджено Індекс цифрової трансформації регіонів, який вимірює рівень розвитку інтернет-інфраструктури, інституційної спроможності органів влади, цифрової освіти, впровадження безпаперових процесів, якості послуг ЦНАП, електронних сервісів, галузевої цифровізації та індивідуальних проєктів CDTO, що дозволяє оцінити ефективність цифрових рішень на місцях, рівень цифрової грамотності громадян та прогрес у впровадженні цифрових сервісів.

Регіональна цифровізація є одним із стратегічних пріоритетів держави. Україна стала однією з перших країн світу, де створено посаду CDTO, відповідального за координацію цифрових проєктів на місцевому рівні. Крім того, запроваджено платформу "Дія.Цифрова громада", яка вже об'єднала понад 950 цифрових лідерів із різних областей країни. Індекс цифровізації охоплює дев'ять основних напрямів: розвиток інтернет-інфраструктури, інституційну спроможність органів влади, цифрову освіту, впровадження безпаперових

процесів, розвиток ЦНАП, надання електронних послуг, галузеву цифровізацію, індивідуальні проєкти CDTO та візуалізацію досягнень області. [1].

Зазначені вище ініціативи сприяють не лише підвищенню ефективності державного управління, а й зміцненню довіри громадян до влади через прозорість процесів та зручність отримання послуг. Формування локальних цифрових екосистем у громадах дозволяє скоротити адміністративні бар'єри, розширити доступ населення до сервісів і підвищити рівень соціальної взаємодії. Цифрова трансформація регіонів стає не лише технічним завданням, а інструментом реалізації принципів відкритого врядування, участі громадян у прийнятті рішень та розвитку електронної демократії. Водночас успішна цифровізація потребує системного підходу — від модернізації інфраструктури до формування цифрових навичок у населення.

Сучасна цифрова економіка є ключовим фактором розвитку суспільства, проте понад 2,6 мільярда людей досі не мають доступу до Інтернету. Цей цифровий розрив обмежує економічне зростання та створює нерівність у доступі до освіти, праці та фінансових ресурсів. У країнах з низьким рівнем доходу лише 27% населення мають доступ до мережі, тоді як у розвинених державах цей показник сягає 93%. Відсутність цифрової інфраструктури обмежує можливості громадян брати участь у соціальному та політичному житті, отримувати знання та користуватися адміністративними послугами. Подолання цифрового розриву потребує значних інвестицій, розвитку цифрової грамотності та забезпечення кібербезпеки. Для створення глобальної цифрової інфраструктури, яка охоплює весь світ, необхідно близько 418 млрд доларів інвестицій. Важливим є також гендерний аспект цифрового розриву: у країнах із низьким доходом близько 90% дівчат-підлітків і молодих жінок (15–24 роки) залишаються офлайн, у той час як серед чоловіків цей показник становить 78%. Це підкреслює необхідність освітніх і соціальних ініціатив для залучення уразливих груп до цифрової економіки. Відповідно, глобальна цифровізація - це не лише питання технологій, а й економічної рівності, соціальної інклюзії та демократизації. [2].

Цифровізація стала основним драйвером розвитку сучасного суспільства, що проникає у всі сфери життя та господарської діяльності. Сучасні інформаційно-комунікаційні технології сприяють оптимізації бізнес-процесів, покращенню виробництва, удосконаленню управління та підвищенню продуктивності. Цифрові рішення забезпечують прозорість операцій, зниження транзакційних витрат, формування нових каналів комунікації між державою, бізнесом і громадянами. Особливо вагомим є вплив цифровізації на формування інноваційної економіки знань, де дані та інформаційні ресурси виступають головним капіталом.

В Україні цифровізація підвищує конкурентоспроможність підприємств, зменшує витрати, сприяє розвитку інновацій і залученню інвестицій. У сфері державного управління цифрові технології дозволяють забезпечити відкритість бюджетного процесу, контроль за публічними фінансами та боротьбу з корупційними ризиками. Разом із тим, існують і певні проблеми: низький рівень цифрової інфраструктури у промисловості, повільне впровадження цифрових рішень у державних послугах, а також нестача фахівців із цифровими компетенціями. Ці виклики потребують державної підтримки, стимулювання інноваційних ініціатив, залучення інвестицій у технологічні проєкти та розвитку цифрових кадрів. Розвиток цифрової економіки в Україні має стати важливим фактором інтеграції в глобальний ринок і формування довгострокових конкурентних переваг. [3].

Цифрова трансформація державного управління в Україні охопила майже всі сфери, набувши системного та стратегічного характеру. Ключовими ініціативами стали платформи “Дія”, “Трембіта”, Prozorro, DREAM та запуск GovTech-центру у Києві, що забезпечують прозорість, швидкість і ефективність державних процесів. Спільний аналітичний проєкт GGTC Kyiv та VoxUkraine - “Радар реформ” - став першим комплексним аналізом цифрової трансформації в Україні за 2019-2024 роки. Звіт охоплює понад 100 законів та нормативних актів, що регулюють електронне врядування, кібербезпеку, телекомунікації та інноваційні цифрові послуги. Мета звіту - визначити прогрес, виявити недоліки та пріоритети для подальшого розвитку, а також забезпечити гармонізацію українського законодавства з

вимогами ЄС. Це сприяє інтеграції України у цифровий внутрішній ринок ЄС і створенню сучасної цифрової держави, де технології слугують основою соціального та економічного розвитку. [4].

Глобальна цифровізація є не лише технологічним, а насамперед соціально-економічним феноменом, який визначає конкурентоспроможність держав, якість людського капіталу та рівень інклюзивності суспільства. Для України цей процес є ключем до довгострокового економічного зростання, підвищення резильєнтності суспільства та побудови цифрової держави нового покоління.

Література:

1. Мінцифри про результати цифрової трансформації в регіонах України за 2024 рік. *Урядовий портал*. URL: <https://www.kmu.gov.ua/news/mintsyfry-pro-rezultaty-tsyfrovoi-transformatsii-v-rehionakh-ukrainy-za-2024-rik> (дата звернення: 13.10.2025).
2. Цифровий розрив: перешкода для соціальної, економічної та політичної рівності. *ISPI*. URL: <http://www.ispionline.it/en/publication/the-digital-divide-a-barrier-to-social-economic-and-political-equity-204564> (дата звернення: 13.10.2025).
3. Перегляд Системні проблеми цифровізації національної економіки України. *Problems of modern transformations*. URL: <https://reicst.com.ua/pmt/article/view/2023-7-03-08/2023-7-03-08> (дата звернення: 13.10.2025).
4. Державна цифрова трансформація: аналіз за 2019-2024 роки. *VoxUkraine «Вокс Україна» – більше ніж найкраща аналітика про Україну*. URL: <https://voxukraine.org/derzhavna-tsyfrova-transformatsiya-analiz-za-2019-2024-roky> (дата звернення: 13.10.2025).

Грабек Я.А.

здобувач вищої освіти,

Мудрак Р.П., д.е.н., професор

Уманський національний університет,

м. Умань, Україна

УКРАЇНСЬКО-ЄВРОПЕЙСЬКА ТОРГІВЛЯ ХЛІБОМ, ХЛІБОБУЛОЧНИМИ І БОРОШНЯНИМИ ВИРОБАМИ

Сальдо українсько-європейської торгівлі хлібом, хлібобулочними і борошняними виробами залежить від виду продукції. В даному контексті для України проблемною групою товарів є готові продукти із зерна – тут має місце від’ємне сальдо у торгівлі з ЄС (табл. 1).

Таблиця 1. - Експорт, імпорт та сальдо в українсько-європейській торгівлі цукром і кондитерські вироби з цукру, готовими продуктами із зерна, млн. дол.*

Код і назва товарів згідно з УКТЗЕД	Рік					
	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Експорт						
17 цукор і кондитерські вироби з цукру	74,0	90,7	95,8	212,4	487,1	302,5
19 готові продукти із зерна	95,6	119,4	141,2	110,1	171,4	202,1
Імпорт						
17 цукор і кондитерські вироби з цукру	46,5	47,5	80,7	43,8	62,1	66,7
19 готові продукти із зерна	169,4	208,7	248,9	206,6	233,5	258,1
Сальдо						
17 цукор і кондитерські вироби з цукру	27,5	43,2	15,1	168,6	425	235,8
19 готові продукти із зерна	-73,8	-89,2	-107,7	-96,5	-62,1	-56

*розраховано автором за даними [1]

Найбільшу частку в структурі українського експорту хлібних, хлібобулочних та борошняних виробів на ринок ЄС займають товари за кодом 1905000000 УКТЗЕД – 78,5%